

Sygn. akt V KK 549/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala (sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **T. T.**

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 13 maja 2020 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego
od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 6 grudnia 2018 r., sygn. akt VII K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok łączny w pkt. I-III i na podstawie art. 17
§ 1 pkt 7 k.p.k. postępowanie w przedmiocie wydania wyroku
łącznego w tym zakresie umarza, zaś kosztami sądowymi tego
postępowania obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 6 grudnia 2018 r. (sygn. akt VII K (...)), Sąd
Rejonowy w Z., po rozpoznaniu sprawy T. T., skazanego prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego w Z. z dnia 5 lipca 2017 r., sygn. akt VII K (...),

2. Sądu Rejonowego w Z. z dnia 29 sierpnia 2017 r., sygn. akt VII K (...),
3. Sądu Rejonowego w Z. z dnia 6 marca 2018 r., sygn. akt II K (...),
1. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k., art. 86 § 1 k.k., art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k. i art. 569 § 1 k.p.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punktach 2 i 3 części wstępnej wyroku i wymierzył skazanemu T. T. karę łączną 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności;
2. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie II K (...) od dnia 25 maja 2017 roku do dnia 13 września 2017 roku oraz okres dotychczas odbytej kary w sprawie VII K (...);
3. ustalił, że w zakresie nieobjętym wyrokiem łącznym poszczególne wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu;
4. w pozostałym zakresie – odnośnie wyroku opisanego w punkcie 1 części wstępnej wyroku – postępowanie umorzył;
5. zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych związanych z wydaniem wyroku łącznego.

Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się w pierwszej instancji.

Od powyższego orzeczenia kasację wywiódł Prokurator Generalny, który zaskarżył je w całości, na niekorzyść skazanego T. T., zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegające na wydaniu wyroku łącznego obejmującego wyroki objęte wcześniejszym prawomocnym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Z. z dnia 7 czerwca 2018 r., o sygn. akt VII K (...), co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, przewidzianą w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i o umorzenie postępowania na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. i art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna.

Skarżący ma bowiem rację twierdząc, że łącząc kary orzeczone wyrokami wymienionymi w punkcie 2 i 3 komparycji zaskarżonego orzeczenia, sąd meriti naruszył przepis art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., przez co dopuścił się uchybienia

stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą wskazaną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

Niekwestionowany jest bowiem pogląd, że mimo swojej specyfiki, wyrok łączny korzysta z atrybutu prawomocności, a zawarte w nim rozstrzygnięcia podlegają ochronie wynikającej z powagi rzeczy osądzonej. Nie ma przy tym znaczenia fakt, że przepis art. 575 § 1 k.p.k. wskazuje, że jeżeli po wydaniu wyroku łącznego zachodzi potrzeba wydania nowego wyroku łącznego, z chwilą jego uprawomocnienia się poprzedni wyrok łączny traci moc. Z regulacji tej wyraźnie wynika bowiem, że nowy wyrok łączny może zapaść tylko wtedy, gdy zachodzi realna potrzeba wydania tego orzeczenia. Warunek ten jest spełniony wówczas, gdy po wydaniu wyroku łącznego pojawią się nowe okoliczności, które - zgodnie z przepisami kodeksu karnego - uzasadniają orzeczenie nowej kary łącznej. Nie odpowiada temu warunkowi sytuacja, w której następuje orzekanie, czy to „pozytywne” (wymierzenie kary łącznej), czy to „negatywne” (umorzenie postępowania na podstawie art. 572 k.p.k.), jeśli podstawą nowej kary łącznej lub umorzenia postępowania są kary tożsame z tymi, w oparciu o które została uprzednio orzeczona kara łączna lub wydano rozstrzygnięcie o umorzeniu postępowania. Z wywodów tych wynika, że gdy w kolejnym postępowaniu o wydanie wyroku łącznego, poza skazaniami, które wyznaczyły treść poprzedniego rozstrzygnięcia w przedmiocie wyroku łącznego, sąd będzie badał także inne skazanie, które nie było przedmiotem oceny w pierwszym postępowaniu, nie zaktualizuje się przeszkoda procesowa *lis pendens*. Powyższe nie oznacza jednak, że w postępowaniu tym nie może ujawnić się negatywna przesłanka procesowa w postaci *rei iudicatae*. Taki stan rzeczy może bowiem zaistnieć wtedy, gdy po przeprowadzaniu stosownych analiz, sąd dojdzie do przekonania, iż podstawą nowej kary łącznej mogą być wyłącznie kary objęte poprzednio orzeczoną karą łączną w ich niezmienionej postaci. I z tym przypadkiem mieliśmy do czynienia w analizowanej sprawie. Sąd Rejonowy w Z., doszedłszy do przekonania, że kara wymierzona wyrokiem opisanym w punkcie 1 części wstępnej wyroku łącznego nie posiada atrybutu kary podlegającej łączeniu (najprawdopodobniej – uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie zostało bowiem sporządzone - z powodu ustalenia, że wykonano ją w całości) orzekł o połączeniu jedynie kar jednostkowych

wymierzonych w punkcie 2 i 3 komparycji tego orzeczenia. Czyniąc to, organ a *quo* nie zauważył jednak, że o połączeniu ww. kar orzekł uprzednio Sąd Rejonowy w Z., wyrokiem łącznym z dnia 7 czerwca 2018 r., sygn. akt VII K (...), który na ich podstawie wymierzył skazanemu T. T. karę łączną dwóch lat pozbawienia wolności. Wyrok ten został utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Z. z dnia 6 listopada 2018 r., sygn. akt VII Ka (..).

W związku z faktem, że wyrok łączny wydany w sprawie VII K (...) uprawomocnił się przed wydaniem zaskarżonego kasacją orzeczenia w sprawie VII K (...), jest niewątpliwe, że bezwzględną przyczyną odwoławczą dotknięte jest właśnie ostatnio wymienione orzeczenie. Należy przy tym podkreślić, że skutek, o którym mowa w art. 575 § 1 *in fine* k.p.k. może nastąpić tylko wówczas, gdy zostaną spełnione przesłanki określone w tym przepisie, tj. zaktualizuje się wspomniana wyżej realna potrzeba wydania nowego wyroku łącznego. Oznacza to, że wyrok łączny, wydany wbrew przesłance powagi rzeczy osądzonej, nie powoduje utraty mocy uprzednio wydanego wyroku łącznego.

Skoro zatem w przedmiotowej sprawie zaistniała podstawa kasacyjna wymieniona w art. 523 § 1 k.p.k. (art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.), a jej stwierdzenie nie nasuwało żadnych wątpliwości, zaktualizowały się warunki do uwzględnienia kasacji w trybie określonym art. 535 § 5 k.p.k.

W związku jednak z tym, że uchybieniem wyeksponowanym w kasacji dotknięte było wyłącznie rozstrzygnięcie, na mocy którego wymierzono skazanemu karę łączną na podstawie kar jednostkowych wymienionych w punkcie 2 i 3 komparycji zaskarżonego orzeczenia (punkt I części dyspozytywnej wyroku łącznego) i będące jego następstwem rozstrzygnięcia zawarte w punktach II i III części dyspozytywnej wyroku łącznego, nie było podstaw do uchylenia wyroku łącznego w całości i umorzenia postępowania.

Z tej też przyczyny Sąd Najwyższy uchylił jedynie punkty I – III zaskarżonego wyroku łącznego i w tym zakresie - na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. - umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

O kosztach sądowych rozstrzygnięto zgodnie z treścią art. 632 pkt 2 k.p.k.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy orzekł, jak w części dyspozytywnej wyroku.

